

Esitys Oriveden kaupungin osallistumisesta VIRT3-hankkeeseen vuonna 2026

VIRT3-hanke Oriveden alueella

VIRT3-hanke (2026–2027) on jatkoa vuosina 2018–2025 toteutetuille VIRT- ja VIRT2-hankkeille. Hankkeissa kartoitettiin Kokemäenjoen vesistöalueen virtavesiä ja taimenkantoja inventoinneilla, selvitettiin taimenkantojen tilaa sähkökoekalastuksilla, kotiutettiin taimenkantoja virtavesiin mätirasiaistutuksilla sekä edistettiin ja toteutettiin virtavesikunnostuksia.

VIRT3-hankkeessa virtavesien ja taimenkantojen hoitotyön painopiste on siirtynyt kartoittavista toimenpiteistä aiemmissa hankkeissa tehtyjen toimenpiteiden seurantaan, merkittävien kunnostuskohdeiden edistämiseen sekä koneellisten kunnostusten ohjaamiseen. VIRT-hankkeiden alueellinen painopiste on ollut ja on edelleen Pirkanmaa.

Oriveden Äväntäjärven reitin Talviaistenjoella ja Joensuun purolla aloitettiin taimenen kotiutusistutukset VIRT2-hankkeen puitteissa keväällä 2024. Istutusten onnistumista on seurattu sähkökoekalastuksilla syksyinä 2024 ja 2025, ja tulosten perusteella istutuksia päätettiin jatkaa.

Oriveden Taipaleenjoella elää luontaisesti lisääntyvä taimenkanta, jonka tilaa seurattiin sähkökoekalastuksilla VIRT2-hankkeen aikana vuosina 2022 ja 2024. Vuonna 2018 Taipaleenjoelta poistettiin koneellisella kunnostuksella merkittävä padosta aiheutunut nousueste. Reittiä on kunnostettu myös KVVY Yhdistyksen järjestämissä kunnostustalkoissa vuosina 2018–2020, ja syksyn 2024 sähkökoekalastusten yhteydessä talkoissa tehtyjä kutusoraikkoja huollettiin.

Orivedellä sijaitsevien Pääskylänjoen ja Västilänjoen luontaisesti lisääntyvien taimenkantojen tilaa on selvitetty sähkökalastuksilla viimeksi vuonna 2023.

VIRT3-hankkeessa ylläpidetään myös virtavesistä kiinnostuneista ihmisistä koostuvaa verkostoa, jolle on perustettu WhatsApp-yhteisö. Verkoston jäsenet ovat osallistuneet aktiivisesti taimenten kututarkkailuun Oriveden alueen virtavesissä, kuten Taipaleenjoen ja Leppähampaan reiteillä, sekä mätirasiaistutuksiin Talviaistenjoen reitillä. Verkoston kautta saadaan arvokasta tarkkailutietoa taimenkantojen ja virtavesien hoitotyön suunnittelun tueksi.

VIRTA3-hankkeen toimet Oriveden alueella vuonna 2026

Vuonna 2026 VIRTA3-hankkeessa toteutetaan taimenen kotiutusistutuksia, sähkökoekalastuksia, edistetään virtavesikunnostusten suunnittelua ja toteutusta sekä ohjataan mahdollisuuksien mukaan koneellisia kunnostuksia

Äväntäjärven reitti (Talviaistenjoki ja Joensuun puro)

Vuonna 2024 aloitettuja taimenen kotiutusistutuksia Äväntäjärven reitillä jatketaan keväällä 2026. Reitille istutetaan yhteensä neljä litraa taimenen mätiä, joista kaksi litraa Talviaistenjokeen ja kaksi litraa Joensuun puroon. Istutusten onnistumista seurataan syksyllä 2026 toteutettavilla sähkökoekalastuksilla.

Taipaleenjoki

Taipaleenjoella jatketaan luontaisesti lisääntyvän taimenkannan tilan seuranta sähkökoekalastuksin. Seurannan tavoitteena on arvioida aiemmin toteutettujen kunnostusten vaikutuksia sekä tukea taimenkannan luontaisen lisääntymisen edellytyksiä jatkossa.

Leppähampaan reitti (Leppähampaankoski ja Putaankoski)

Leppähampaan reittiä on kunnostettu kunnostustalkoissa Leppähampaankoskella vuonna 2021 sekä Putaankoskella vuosina 2022 ja 2023. Vuonna 2026 molemmat koskialueet sähkökoekalastetaan kunnostusten vaikutusten selvittämiseksi. Sähkökoekalastusten yhteydessä koskialueille tehtyjä kutusoraikoja huolletaan.

Pääskylänjoki ja Västilänjoki

Taimenkantojen tilan ja mahdollisten kunnostustarpeiden arvioimiseksi molemmat virtavedet sähkökoekalastetaan vuonna 2026.

Ympäristökasvatus

KVVY Yhdistys on järjestänyt sähkökoekalastusten yhteydessä vuosittain ympäristökasvatustapahtumia, joissa koululaisille on esitelty taimenen vaativaa elinkiertoa ja ihmistoiminnan vaikutuksia virtavesiympäristöihin. Oppilaat ovat lisäksi päässeet seuraamaan sähkökoekalastusta ja tutustumaan saaliisiin. Vastaava ympäristökasvatustapahtuma voidaan tarvittaessa järjestää VIRTA3-hankkeen puitteissa myös Oriveden koululaisille syksyllä 2026.

Koneellisten kunnostusten ohjaus

KVVY Yhdistyksen asiantuntijat voivat VIRTA3-hankkeen puitteissa ohjeistaa urakoitsijoita koneellisissa kunnostuksissa. Esimerkiksi tierumpujen uusimisten ja siltaremonttien yhteydessä uomia voidaan ennallistaa tai muokata luonnonmukaisemmiksi varsinaisten rakennustöiden ohessa.

KVVY Yhdistys esittää Oriveden kaupungille osallistumista VIRTA3-hankkeen omarahoituksen kattamiseen 3 000 eurolla vuonna 2026.

KVVY Yhdistys

Ympäristöasiantuntija, FM:

Sami Ojala